

XXXIII. tečaj.

V Kamniku, november 1916.

II. zvezek.

Pogled v nebesa.

(Za god vseh svetnikov.)

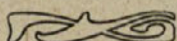
„Zahvaljen, slavljen, Troedini,
— kedo je kaker ti?! —
bogastvo nam odkrivaš svoje,
o Luč, kako žari
življenje čisto v tebi, v tebi . . .!“
Hvaležno peva stvar,
nje bitje himna srečne hvale,
Modrosti večne žar
razliva se v lepote krone,
nevest objema milijone . . .

Poljane rajske nepregledne
prelepih jasnih rož —
duhov versté sladko vrejene . . .
Glej zборе čistih mož,
žená, devic —! Poslušaj pesem:
„Pozdravljen, Jezus moj!“
O blager, bratje, sestre mile! —
Gospodu, sèrce, poj,
on sreča vsem je v domovini:
„Zahvaljen, moljen, Troedini!“

Zahvaljen, moljen, Troedini,
ti oče vseh stvari,
nebeške Luči večni Oče,
Ljubav v obeh živi —!
privoščim tebi Bitja slavo,
skrivnosti vseh Morjé! —
nevreden sem, ne smem še h tebi,
zato terpi sercé:
ni čisto še, ni jasno, sveto,
od luči tvoje vse prevzeto . . .

Pozdravljen, moljen, Troedini!
Kedaj te gledal bom,
lepote Sonce zaželjeno,
miru, ljubezni dom! —
Privoščim vam, o svete duše,
privoščim lilij sneg,
privoščim himno vedno novo!
Ni madeža, ni peg —!
Ob cvetu cvetka večno živa,
nevesta božja ljubezniva . . .

P. E. B.

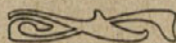
Pobožnosti v mesecu listopadu ali novembru.

Ze od leta 998 se spominjajo verni kristijani 2. listopada vernih duš v vicah in zanje molijo. Nekeferi pa opravljajo svoje pobožnosti ves ta mesec za duše v vicah in tako je zdaj ves mesec posvečen dušam, ki se očiščujejo in delajo za svoje grehe pokoro, ketere še niso vse opravile v tem življenju. Papež Leon XIII. je podelil vsem vernim, ki očitno v cerkvi, ali sami za se opravljajo vsaki dan ta mesec posebne pobožnosti dušam v vicah v tolažbo in pomoč, odpustek 7 let in sedemkrat po 40 dni in popolni odpustek enkrat v tem mesecu, ako se spovejo, prejmejo sv. obhajilo, cerkev obišejo in v nji po papeževem namenu molijo za odpustek vsaj šest očenašev in šest zdravamarij. (C. S. J. 17. jan. 1888).

Papež Pij X. je podelil popolni odpustek kaker na porcijunkulo za vse verne in sicer v vsaki cerkvi tolikokrat, kolikerkrat jo kedo obiše od poldne 1. novembra do polnoči 2. novembra, ako prejme sveta zakramenta pokore in obhajila in moli za odpustke. (Pij X. 25. jun. 1914). Glej, kako lahko pomagaš siromašnim dušam v vicah!

Za to mesečno pobožnost primerna knjižica je „Tolažba dušam v vicah“, spisal Frančišek Bleiweis, prodaja Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

P. A. F.

Vernih duš dan.

Vprejšnjih letih, preden je pretresala vesoljno Evropo strahovita vojska, nam je bilo v prav posebno tolažbo, ko smo na vernih duš dan obiskovali grobove naših dragih rajnih. Morda so tekle solze, mnogo bridkih zdihljajev se je vzdigovalo iznad grobov, ali kaj zato? Saj je bilo vender velike vrednosti in ne brez tolažbe, da naši rajni počivajo sredi mej nami, da so,

bi skoro rekel, nekako telesno z nami združeni. Imeli smo priložnost in smo tudi radi krasili njih grobove s cveticami in jim zažigali lučice v spomin.

Pojdimo pa letos na naša pokopališča! Ali se nam ne zdi, kakor da so razdeljena naša serca? Ko klečimo na grobeh naših in molimo za pokoj njihovih duš, tedaj nam uhajajo naše misli drugam, daleč tja na bojno polje, kjer je padel ta ali oni, ki nam je bil posebno pri sercu: oče, brat, sin, ženin, ljubljeni prijatelj! Ke bi vsaj mogli do njih grobov, da jih okrasimo s cvetjem in razsvetlimo z lučicami, da v njih bližini pomolimo za pokoj njihovih duš! Ni mogoče! Predaleč je, prepovedana je pot do njih, v njih bližini je grom in tresk granat in šrapnelov; morda so že shojeni njih grobovi, morda se šopiri ondi ošabni sovražnik in vznemirja mertve junake, morda so po sili sovražnikovi že razstreljeni in razkopani njih grobovi, tako da še pod zemljo ne najdejo počitka.

Zato pa zapuščajo ti mertvi junaki na vernih duš dan svoje nemirne grobove in se vračajo v domače vasi, v domača mesta: na naših pokopališčih jih vidimo, kako hodijo sem ter tja in iščejo sorodnih, prijateljskih duš.

Odprimo jim naša ušesa vsaj ta dan, poslušajmo njih skrivnostno govorjenje, njih šepetanje, poslušajmo sebi in njim v tolažbo!

„Mila žena“, tako govori v preterganih stavkih junak resnega obličja, „spomni se na tisto žalostno uro, ko sva jemala slovo, oba polna bridkosti in potertosti v sercu. Da bi branil domovino in spolnil svojo dolžnost, sem zapustil tebe ter tvoje in moje otroke. Sredi boja sem omagal in padel. Mej padcem si bila ti z otroci moja prva in zadnja misel! In ti in otroci — ali še mislite name, ali vam je še svet spomin na očeta, ali še spolnjujete moje nauke, se držite zvesto Boga, domovine in svojega cesarja, istega cesarja, ki sem jaz, vaš oče, dal zanj svoje življenje? Še, kajne da še? — Tedaj Bog s teboj, žena! Bog z vami, otroci!“

Mlad, lep junak sega v roke sivolasemu očetu in ga tolaži: „Edini sin sem vam bil, to je res, in ravno zato sem vas še s posebno težkim srcem zapustil, ravno zato bi bil rad zaderžal s svojimi rokami kri, ki se mi je vderla iz smertne rane; radi vas, oče, bi bil še rad ostal pri življenju, rad vam bi bil v tolažbo in podporo na stara leta. Bog je sklenil drugače in me poklical

h sebi v cvetu življenja. Se bode te mari solzili? Nikar, oče! Ta cvet je padel na altar domovine. Domovina ima še veliko sinov; če je eden padel za več drugih, vzemite te za svoje, ti naj bodo poslej vaši! Za enega jih bode te prejeli več. Ko vam bodo tekle solze za enim sinom, se vam bo serce smejalo pri pogledu na celo versto sinov ljubljene domovine. Z Bogom, oče!"

Prijatelj stoji ob prijatelju! Roki sta jima zaupno sklenjeni, ko stojita življenje in smert — eden poleg drugega na pokopališču. Mrtvi govori: „Spomni se, prijatelj, vseh najinih zaupnih pogovorov! Kako sva se navduševala za vse, kar je lepega, vzvišene-nega! Nobene skrivnosti ni bilo mej nama: kar si ti vedel, to sem vedel tudi jaz in moja skrivnost je bila tvoja skrivnost. Kako so žarela najina lica, ko je domovina klicala v boj zoper sovražnika! Kako rada bi bila šla skupaj, roko v roki, v službo domovine! Ali prišlo je drugače: jaz sem šel sam in dal življenje za najine vzore, ti si ostal, da ohraniš spomin na me. Ohrani ga v zvestobi, ljubljeni prijatelj!"

Ali si tudi ti tukaj, dragi sobrat? Si mari zapustil ljubljeno Sveto Goro, kraj tvojega ljubečega hrepenenja in posmertnega počitka? Zdi se mi, da se nekako nejevoljno deržiš, ko ti uhaja jezni pogled proti sončni Gorici, ki jo derži v svojih kleščah strupeni sovražnik. Bodi miren in verni se nazaj v svoj grob! Naša domovina ima še junakov dovolj, da nam pribore nazaj, kar nam je krivična roka vgrabila. — Počivaj mirno, hrabri junak svetogorski!

Ali se boš tudi ti kaj oglasil, sobrat Aleksander, ki si komaj legel h počitku? Nekedaj tako krasen vert kostanjeviškega samostana je po sovražnem nasilju postal tvoj prezgodnji grob! Tako ti je dala zemlja, ki si jo do zadnjega varoval in branil, prostora za poslednji počitek. Kedo bi bil mislil?! 27. julija si mi še pisal pismo, bilo je zadnje, 9. avgusta si bil že pokopan, v domači ljubljeni zemlji sicer, ali po merzlih, krivičnih, sovražnih rokah! Ali je bil kedo, ki je potočil solzo sočutja ob tvojem žalostnem pogrebu? Pridi in povej nam, kako je vse to prišlo! Pridruži se vernim dušam romaricam in pridi do nas, da nam razodeneš skrivnost tvoje bridke smertne ure! Vzdigni se iz groba in napolni se strahom ter poženi v beg krivične izdajavce in morivce. Prelili so nedolžno kri duhovnikovo, oskrunili svoje roke nad prostorom, ki si ga je izvolila nebeška Kraljica v svoje prijetno prebivališče, zato bodo osramočeni bežali tja, odkoder so

prišli. Mi se pa polni zaupanja obrnimo na Gospoda vojnih trum in molimo s prerokom Jeremijem:

„Spomni se, Gospod, kaj se nam je zgodilo: glej in ozri se na našo sramoto.

Naša dediščina je prešla na tujce, naše hiše na vnanje.

Sirote smo postali brez očeta, naše matere so kaker vdove.

Našo vodo za denar pijemo; naša derva kupujemo.

Za naše vratove (vklenjene) so nas gnali, vtrujenim niso dali pokoja . . .

Naši očetje so grešili in jih ni več, in mi njih pregrehe nosimo.

Hlapci gospodarijo nad nami; ni ga, ki bi nas rešil iz njih roke.

Svoje življenje izpostavljamo v nevarnost, ko si pridobivamo kruh spričo meča v puščavi.

Naša koža je kaker peč ožgana spričo silne lakote.

Žene na Sijonu so ponižali, in device v mestih Judovih.

Pervake za roko obešajo: pred obličjem starčkov jih ni sram . . .

Starčeki so zginili spred vrat, mladeniči iz zbora pevcev.

Prešlo je veselje našega serca, spremenil se je v žalovanje naš zbor.

Padla je krona z naše glave: gorje nam, ker smo grešili.

Zato se je vžalostilo naše serce, zato so otemnele naše oči . . .

Ti pa, Gospod, boš na veke ostal, tvoj sedež od rodu do rodu.

Zakaj bi nas na veke pozabil? nas zapustil za dolgo časa?

Spreoberni nas, Gospod, h sebi in se bomo spreobernili: obnovi naše dni kaker od začetka.

Ali zaverigel si nas in izgnal, silno si se zjezil nad nami.

Spreoberni nas, Gospod, in se bomo spreobernili: obnovi naše dni kaker od začetka.“ Jer. 5, 1—22.

P. V. K.

Tretji red vojna šola

zoper sedanje poganstvo.

P. G. R.

»Čujte, ostanite v veri, moško se obnašajte, in terdni bodite!«

(1 Kor. 16, 13).

So ljudje na svetu, ki so samo takrat srečni in zadovoljni, če morejo vedno in vedno tarnati ter tožiti. To vedno zdihovanje nad hudim, ki vlada na svetu, je vsega obžalovanja vredna dušna bolezen, ki je bolj nalezljiva ko marisiketera druga telesna bolezen. Sto in stokrat na dan godernjamo in se jezimo nad hudobnim in pokvarjenim svetom. „To je pa že preveč. Ljudje so taki, da jih ni pogledati! Žive kaker stari pogani! Tako ne more in ne sme ostati! . . .“ Pri tem se nekoliko popraskamo za ušesi in vtaknemo lene roke popolnoma mirno v žep, namestu da bi se prijeli za glavo in resno vprašali: „Kaj pa storimo mi, da bi bilo drugače?“

Z vednimi tožbami in vednim zdihovanjem ne bomo ničesar storili, še manj pa dosegli, da se bo življenje sveta prenovilo. Postanimo vender enkrat drugačni: serčni, značajni, junaški kristjani; odločno se zoperstavimo sedanjim paganskim ljudem, kaker nekedaj prvi kristjani. „Čujte — odprite oči! Ostanite v veri — nevpogljivi kaker skala! Moško se obnašajte — bodite junaki in junakinje! Terdni bodite — vzdržite!“ To dnevno povelje velja vsem kristjanom, posebej še tretjerednikom.

Bog tako hoče! Čujte in molite, tretjeredniki! Terdno se združite v duhu prvih kristjanov. Sè serčnim kerščanstvom, ki ga kažite v domačem in javnem življenju, se vojskujte zoper prederzno sedanje poganstvo, ki hoče sè svojimi nespametnimi nauki in nizkimi strastmi okužiti ter uničiti svet. Branite se hkrabro! Odločnost prvih kristjanov bodi čast in slava vsakega tretjerednika.

Dandenes se toliko govori o velikem času junakov, proslavljajo se nezaslišana dela vojakov v svetovni vojski. Kaj pa se zahteva, da je kedo v resnici pravi junak? Sv. Bonaventura našteva štiri stvari, ki so za to potrebne. V svoji drugi pridigi o marterniku Štefanu pravi: „Junak mora 1.) nevstrašeno iti zoper

sovražnike; 2.) stanovitno vstrajati in se ne dati zapeljati, da bi vsled maloserčnosti zapustil bojni prapor; 3.) vse napore moško prenašati; 4.) celo v padcu — pridobiti si slavno zmago.“

Ako je to tako, potem so bili prvi kristjani najslavniši junaki vseh časov: zakaj skozi 300 let so kazali svojo junaško moč. Skozi tri dolga stoletja so ostali: prostodušni vkljub vsemu sovražnemu zasmehovanju in obrekovanju; močni zoper najbolj zapeljive obljube in ponudbe; požertvovalni v groznem zatiranju in preganjanju; do smerti pogumni v najstrašnejših bolečinah in v najtežjem terpljenju.

Kako vzvišeno junaštvo, ki je današnjemu svetu potrebno: prostodušnost nasproti vsem zaničevavcem sv. vere, odločnost zoper zapeljevanje sveta, požertvovalnost v tisočeri težavah kerščanskega življenja, pogum tudi v dnevih, ko bi nas preganjali.

Teh štirih stvari se moramo najprej naučiti v vojni šoli junaških kristjanov v tretjem redu. Najprej si pridobimo in pokažimo

nevstrašeno prostodušnost nasproti hudobnim in razuzdanim jezikom.

Nekoč je sv. Krizostom izgovoril tele besede: „Resnično, pravo kerščanstvo, preljubi, ni igrača, in tudi ne neznatna postranska stvar.“ Najmanj se more to reči o kerščanstvu za časa tristoletnega preganjanja pravih učencev in učenk Jezusa Kristusa. Bojazljivci, strahopetneži in plašljivci niso spadali v sv. cerkev božjo. Kerščansko vero so namreč povsod zaničevali, češ da je nova, deržavi nevarna, hudobna, nespametna in dobra samo za neuke ljudi. Torej nič za omikane, izobražene in imenitne gospode in gospe! — Sv. skrivnosti naše vere so na najbolj gerde načine zasramovali in se iz njih norčevali. V neki stari čuvajnici v Rimu so našli sv. križ, narejen v prvi polovici tretjega stoletja, ki je bil izpostavljen v zasramovanje. Na križu je visel suženj z oslovsko glavo. Tako bogokletno in nesramno so gerdili Kristusa in kristjane. Vernikom so jemali dobro ime; niti enega lasu niso pustili nedotaknjene na glavi. Pagansko ljudstvo je kristjane razupilo za bogotajce, izdajice vladarja in domovine, prekucuhe in nevarne zakotne ljudi. „Morivci otrok, ljudožerci, pohlepneži, oboževavci osla“, tako so klicali za njimi, če so jih zagledali na cestah in terjih. Najsvetejše reči so hudobno zavijali in napačno razlagali. Pri sv. obhajilu so verniki zavživali presv. Telo in Kri

Gospoda Jezusa; pagani pa so takoj terdili, da kristjani more male otroke, da jim izsesavajo kri ter jih jedo. Cele noči so prečuli v skupni molitvi; toda takoj so jih obrekovali, da počenjajo pri svojih nočnih sestankih najgerše hudobije. Vse grehe, v katerih so bili zakopani pagani, so zvernili na kristjane, ki so bili brez vsake pravice in brambe. Sto in stokrat so dokazali kristjani svojo nedolžnost in zavernili vse obrekovanje; vkljub temu je ponavljal paganski svet skozi 300 let svoje krive terditve zoper otroke sv. cerkve. Veliki cerkveni pisatelj Origen je bil prisiljen, da je v svoji starosti prijel za pero in branil kerščanski nauk ter kristjane pred satanskim sovraštvom. V njegovi knjigi, ki jo je spisal zoper pagana Celzija, beremo v drugem poglavju mej drugim sledeče: „Neprenehoma nastopajo krive priče zoper Jezusa, in dokler bo bilo hudobno človeško serce, bodo nove obtožbe dvigali zoper njega. On pa tudi sedaj molči in ne odgovarja z besedami, toliko bolj pa se brani sè življenjem svojih pravih učencev, ki veliko bolj glasno govori.“

Življenje tedanjih kristjanov je bilo brezmadežno; niti najmanjše krivice jim niso mogli dokazati. Nasprotno, bili so najbolj zvesti državljani, najboljši vojaki, najbolj vestni davkoplačevalci, najbolj vredni družinski očetje, najzanesljivejši uradniki, nepodkupljivi sodniki.¹ Vkljub temu pa so jih zatirali in preganjali ko najhujše sovražnike države samo zaradi tega, ker so bili kristjani in niso hoteli cesarja po božje častiti. Kederkoli je kakšna javna nesreča zadela rimsko državo, vedno je bila po mnenju paganov sv. cerkev tega vzrok. Razume se, da nova nasilstva niso izostala. „Tako so učenci Kristusovi prenašali najbolj grenka zaničevanja zaradi svoje vere, katero so vsi sovražili“, piše sv. Avguštín.²

Terpljenje in preganjanje pa jih ni oplašilo. Sv. vero so javno priznavali in odločno branili. Sicer so prikrivali, koliker je bilo mogoče, sv. skrivnosti, da so jih obvarovali oskrunjevanja. Toda z ozirom na svojo lastno osebo niso poznali nikakega strahu. Z velikim aposteljnóm sv. Petrom so jasno in odkrito priznali celemu svetu: „Ne moremo namreč, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali“ (Dj. ap. 4, 20).

Svetega Justina, ki je bil zelo učen in izobražen, so pripeljali pred sodnika. Cesarski namestnik Rustik se je hotel iz

¹ S. Aug. Epist. 138. c. 2. n. 15.

² De civitate Dei, I c. 1.

njega norčevati: „Kako si mogel sprejeti tako smešno vero, nesrečni tepec?!“ Učeni mož mu na te besede odločno odgovori: „Trudil sem se, preiskal sem vse nauke in verstva ter se odločil za kerščanstvo, zakaj njegove resnice so tako vzvišene, da jih sè svojim jezikom ne morem dostojno izraziti.“¹

Sv. devico Marjeto je dal njen lastni oče zavoljo kerščanske vere zapreti. Paganski sodnik se iz nje norčuje: „Ali si tudi ti tako neumna, da veruješ v Boga, ki je terpel, bil križan in pokopan? Ali ni to nespametna vera?“ Mlada devica mu brez vsakega strahu odgovori: „Ne jaz, ampak ti si nespameten. Domišljuješ si, da si učen mož, pa si le na pol izobražen; saj naše vere ne poznaš. Le bolj natančno se v njej pouči, pa boš zvedel, da je Križani tretji dan od mertvih vstal, šel v nebesa in sedi sedaj na desnici Boga, odkoder bo prišel sodit žive in mertve. Ali je nespametno takega Boga častiti? Ali ni nasprotno največa norost moliti vaše lesene, sreberne, kamenite bogove?!“ — Sodnik se po teh besedah ni več norčeval iz svetnice.

„Ne sramujem se evāgelija“ (Rim 1, 16), je zaterjeval sv. apostelj Pavel in ž njim prvi kristjani. Neki serčen marternik si je presv. ime Jezus z ojstrim železom zarezal na čelo in šel tako po mestu; drugi je na vsa zaničevanja junaško ponavljal besedo: „Credo = verujem.“ Iz jeze so mu izrezali jezik. On pa je globoko pomočil perst v kervavečo rano in je z lastno kervjo zapisal na tla: „Credo = verujem!“

Mi pa, ki živimo v času junakov, se prestrašimo vsakega nasprotovanja v verskih stvareh; zaradi zopernega blebetanja brezvercev skrijemo molitveno knjižico in sv. rožni venec; zaradi porogljivega obraza sovražnikov sv. vere snamemo s persi in z vrata znamenje tretjega reda ali svetinjico! Mi, ki hočemo veljati za junake, postanemo zmedeni in bleđi, ako nas kedo po strani pogleda ali se iz nas norčuje zaradi tretjega reda; samo iz strahu, kaj bodo ljudje rekli, prosimo, da bi bili na skrivnem v tretji red sprejeti in zapremo v zadnje predale sv. vodilo! Vsled bojazni, da bi nas posvetnjaki ne opazili, opuščamo shode, večkratno sv. spoved in vsakdanje sv. obhajilo ter prejemamo sv. zakramente najraje v kraju, kjer nas nihče ne pozna! . . . Nimamo serčnosti, da bi slabim časopisom prepovedali pot v hišo in se sramotivcu naših najsvetejših svetinj moško vperli!

¹ Acta ss. Justini et sociorum.

Več prostodušnosti! Več nevstrašenosti! Saj se menda ne bomo dali oplášiti od nekaterih nespametnih in nestanovitnih zasmehovavcev Kristusa Gospoda? Papež Gregor IX. je nekoč imenoval tretjerednike „Hrabre Makabejce.“ To naj bodo tudi dandenes, da, še posebno v sedanjih časih!

„Brez strahu in zvesto“: tako naj bo vedno neizbrisljivo zapisano na pasu in škapulirju vsakega tretjerednika!

Tik pred vrati vojnega vjetništva.

P. J. K.

Jeruzalemski romarji II. skupine l. 1910, pa tudi tisti romarji, ki so takrat naredili posebni izlet v Jeriho in k Mrtvememu morju, se gotovo še spominjajo mladega frančiškana s černo brado, ki je II. skupini pot kazal in izletnike spremljal v jordansko dolino. Nемеc po rodu, Dunajčan, P. Leopold po imenu, je prav posebno pohvalil pobožno in vsodbudno vedenje slovenskih romarjev in lepo vbrano njihovo petje po svetiščih. Le-ta pater se je pred kratkim vernil iz egiptovskega mesta Kájire v svojo domovino, na Dunaj. Iz Jeruzalema je bil namreč prestavljen kmalu po slovenskem romanju v Betlehem, odtam pa v Egipt, v njegovo glavno mesto Kájiro.

Gotovo bo tudi slovenske jeruzalemske romarje zajemalo, kar je P. Leopold povedal o zadnjih svojih doživljajih v Egiptu mej Avstriji sovražnimi Angleži.

Strašno dejanje v Sarajevu smo vsi takoj spoznali ko ognjeni blisek pred hudo nevihto; na ploho ni bilo treba dolgo čakati: prišla je nad nas Avstrijce in Nemce v obliki listkov s povabilom na angleško policijo. Tu so nas prebrali; večino, posebno Nemcev, pa tudi mojih avstr. rojakov so kar poslali v vojno vjetništvo, na otok Maljto, mej njimi avstrijskega in nemškega patra, frančiškana, ob enem župnika avstr. in nemške nasebine v Aleksandriji. Svetnim Avstrijcem so sicer začasno prizanesli; pozneje pa so jih tudi od teh nekaj zaperli v vjetniške tabore v vojašnicah ob kraljevi palači Ras et Tin pri aleksandrijski morski obali, mej

njimi tudi slovenskega frančiškana, P. Evgena Stanet, njegovega sobrata P. Adoljfa Čadež pa so poslali na Maljto. Kar je ostalo nezapertih, te so po 20—30 vkupaj italijanske ladje prevažale v Italijo; le-te so imele od tega dvojni dobiček: drago prevoznino in varne so bile pred našimi podmorskimi čolni, ob enem so tudi vozile v vojski prepovedano blago za Angleže; pripomniti moram, da se je vse to godilo, še preden nam je Italija napovedala vojsko.

Mene je angleška policija pustila več ko eno leto v miru; reklo se mi je večkrat, da me ne bodo izgnali, ker vedo, da se nisem nikedar vmešaval v politiške zadeve. Vkljub temu pa sem moral mnogo hudega prebiti mej moji domovini sovražnimi ljudmi; tem gorečniša je bila vsled tega moja molitev pri sveti maši za cesarja, njegove vojake in našo domovino.

Zopet je minulo nekaj tjednov. Po časnikih je rastlo hujskanje proti avstrijskim in nemškim rojakom, koliker jih še ni bilo izgnanih in zapertih. Slednjič so tudi nas zopet poklicali na policijo. Tu so nam povedali, da naj ali pismeno pred ruskim ali italijanskim konzulatom izjavimo svojo simpatijo ali prijaznost do Rusov in Italijanov, ali pa naj se pripravimo na izgnanstvo.

Meni je kri zavrela pri tem zahtevanju; izjavil sem, da me ni volja hvaliti ljudstva, ki strelja na moje rojake; mnogo jih je ravno tako storilo, dasiravno so vedeli, da bodo vsled te izjave veliko bolj vdarjeni, nego jaz, ubogi redovnik. Res, le-tem so Angleži siloma prodali za slepo ceno njihovo posest, jim znesek izročili ter moške poslali v vjetniške tabore, ženske pa domov v Evropo. Tedaj je bila tudi že vojska mej Avstrijo in Italijo. Čudim se sam, kako da mene niso zaperli, ampak mi dali dovoljenje, da se naj vernem v domovino, celo potni list sem dobil na angleški policiji, ki naj bi me varoval vsega hudega na italijanski, toraj sovražni ladji.

Dne 25. sečana 1916 sem se pripeljal z vlakom iz Kajire v Aleksandrijo. Tu sem našel v „Domu cesarja Franca Jožefa“, avstrijskem zavetišču, še 5 šoljskih sester iz mariborskega samostana. Vbožice so bile v velikem strahu in brez gotovosti, kaj bo z njimi. (Tudi te so se pozneje srečno vernile v domovino.)

Dan pozneje, 26. sečana popoldne, smo se vkercali na ladjo; 19 nas je bilo izgnancev: 16 Avstrijcev in 3 iz Nemčije. Na ladji so nam takoj pokazali, kam se moramo ob času nevarnosti postaviti; v mislih je imel ladijski častnik, ki nam je prostor od-

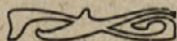
kazal, nevarnost vsled podmorskih čolnov; na dano znamenje bi moral vsak stopiti v rešilni čoln, čiger številjko je dobil vsakedo zapisano na lističu; pertljage bi nihče ne smel vzeti sè seboj v čoln. Mej tem podukom so ženske, in teh je bilo največ, začele jokati. Tolažil sem jih, kaker sem vedel in znal, če tudi meni ni bilo Bog vedi kako dobro in mirno pri sercu.

Po noči je plula ladja brez luči; kako nevarno tedaj, da terči z drugo vkupaj.

Dne 1. sušca smo se pripeljali v Sirakuzo na Siciliji; izstopiti nismo smeli. Kmalu smo odpluli dalje do Katanije, mesta na istem otoku. Tu najdemo v pristanišču italijansko ladjo, polno vjetih avstrijskih vojakov. Priserčno smo se pozdravili; neka teržanka je celo glasno zaklicala: evviva Austria! živela Avstrija. Italijani so samo gerdo gledali serčno Avstrijanko, žalega pa se ji ni nič primerilo.

Naslednja dva dni smo imeli strašno slabo vreme na morju; celo mornarji so plašno gledali divje valovje. Za cela dva dveva smo prišli prepozno do cilja, ki je bil za enkrat mesto Livorno v Italiji. Tudi tu nismo smeli na suho. „Še-le v Genovi,“ so nam rekli, „boste zapustili ladjo.“

Tu pa nas je že čakala italijanska policija. Malo je manjkalo, da niso mene prideržali in poslali v Sardinijo k drugim avstrijskim vjetnikom: premlad sem se jim zdel, torej še za vojsko sposoben. Mej mnogimi zaslišavanji, preiskavanji in letanjem raznih italijanskih uradnikov na ladjo in zopet v mesto, pa narobe, so minuli trije dnevi; celo ladjisko moštvo je bilo nejevoljno nad to zamudo. Mnogi so dolžili mene, da sem Italiji prenevaren; skazalo pa se je pozneje, da so imeli neko gospo mej našo družbo za tako nevarno bitje; slednjič so se vender naveličali preiskovanja in prosti smo [bili, namreč v toliko, da smo smeli preko Rima in Milana naravnost in nemudoma potovati proti Švici. Ni mi treba še posebej zaterjevati, da nihče izmej nas ni pretakal solzâ žalosti, ko je herbet pokazal Italiji in stopil na švicarsko zemljo, najmanj pa jaz, ki sem po osmih letih zopet prišel v domovino, v cesarsko mesto Dunaj.

Priročna knjiga sv. Leonarda Portomavriškega.

P. A. F.

§ 14.

Kako naj se vede redovnica v službi učiteljice novink.

Veliko zlo je za neketere ženske samostane to, da v njih ne volijo z večino glasov za učiteljico ali magistro novink take, ki bi bila najboljša izmej vseh, bodisi po duhu pobožnosti, bodisi po razumnosti, temuč da imajo za izvoljeno ono, ki ji gre prednost pred vsemi drugimi le po starosti ali po službi, ki jo je opravljala v redu. Še veliko slabše je pa za one samostane, kjer je toliko učiteljic, koliker je ondi nun-sorodnic kake novinke. Ako bi bila v vašem samostanu ta obžalovanja vredna razvada, ne bi se čudil, da ne spolnjujete vodila. Veš-li, káko opravilo imajo novinke v samostanih? Zgolj to, da se vadijo v slikarski umetnosti: na sebi rišejo zmožnosti, lastnosti in poteze svojih učiteljic. In tako zavisí od dobre ali slabe vzgoje novink ves blager ali vsa nesreča, vse zlo v samostanu, zakaj ob svojem času bodo te predstojnice, oskerbnice, zakristanke itd., skratka, te bodo predstavljale in zastopale ves samostan. Zdaj nekoliko spoznaváš, kóliko svetosti in kóliko duha redovne pobožnosti se zahteva od učiteljice, ker je od nje odvisen blager vseh drugih. Ti tedaj, ki si učiteljica, magistra, se zdaj ponižaj in bodi za nekaj časa novinka ter si oberni v prid sledeče opomine!

Najprej b'odi zgledna! Ni dovolj novinkam govoriti: „bodite dobre, svete“; ti sama bodi dobra, ti bodi sveta, pa boš storila, da bodo postale svete tudi novinke. Skerbi tedaj, da boš žena molitve: premišljuj in prevdarjaj tiste večne resnice, ki jih moraš govoriti na uho in serce svojih učenk. Priporočaj se svetnikom, da naj ti sprosijo pravega duha božjega; zakaj ako bo tvoj duh duh ljubezni, krotkosti, zatajevanja, bodo tudi tvoje novinke ljubezni polne, krotke, vajene zatajevanja; ako bo pa tvoj duh duh strasti, nepoterpežljivosti, ničemernosti, bodo tudi tvoje novinke strastne, nepoterpežljive in ničemerne. Zakaj vedno so pri tebi; s teboj občujejo, tebe poslušajo, gledajo, opazujejo; prav lahko se navzamejo ali tvojih pogreškov ali pa tvojih čed-

nosti. Res je, da so še mlade, znajo pa vendar prav dobro opazati, kaj da ti je vseč in kaj zoperno, dobro poznajo tvoje nagnjenje; vedo razločevati tvoje nauke od tvojega delovanja. Zdaj vidiš, kako važno je, da se zelo ogiblješ vsakega pogreška, ki more zmanjšati tvojo veljavo pri tvojih novinkah.

Ne bodi jezljiva in ne vpij pogosto. Če bi hotel kedo s pogreškom druge učiti čednosti, se ne bo obneslo. Res je, da treba novinke opominjati zaradi njihovih napak; zakaj, ako se v novicijatu (v letu poskušnje) ne navadijo prenašati opominjevanja, kako ga bodo mogle prenašati, ko bodo že naredile obljube? Ako se pa z jezljivostjo sama delaš opominjevanja vredno tisti čas, ko druge opominjaš, ali ne vidiš, da se svojim slabim zgledom podiraš, kar namerjaš z besedo zidati? Preden hočeš opomniti, se priporoči Bogu, prevdari besede, ki jih misliš izreči, in premisli način, kako da jih imaš izgovoriti. Včasih bo sicer koristno, če kako novinko o pravem času in na pravem mestu nekako bolj ostro opomniš; tako namreč more spoznati svoj pogrešek iz tvoje nevolje: toda ako bo videla, da nikoli ne nehaš, jo bo prevzelo prepričanje, da ti ni zopern njen pogrešek, temuč njena oseba, tedaj se ji bo inako storilo, nato ti bo nalašč kljubovala, zgubila bo vse zaupanje do tebe, ti ji boš vzbujala strah, ne pa ljubezni in spoštovanja. Ne smeš od novinke zahtevati, kar se zahteva od stariše redovnice. Mlada je še in rahla v redovnem življenju: z ljubeznijo si jo pridobi, ne pa se strogoštjo. Še več! Z resnobo svoje učiteljske službe združuj nekako ljubeznivost in milobo, da se bo novinka brez bojazni mogla h tebi zateči pri vsaki priložnosti, v dušnih in telesnih zadevah. Dobro bo tudi, da se tu pa tam se vsako posebe pogovoriš o njihovih potrebah in prijazno povprašaš, kako da se imajo; gotovo je namreč, da ti bodo enaki zasebni pogovori pridobivali ljubezen in zaupanje novink in zelo pripomogli vterjevati jih v redovnem poklicu, samo, če se le ne spremene v pristranost, o kateri bom zdaj govoril.

Ne bodi pristranska. Od kod prihaja toliko zmešnjav v novicijatih? Večidel od pristranosti učiteljic. Ako boš eno vedno hvalila, druge pa zmiraj grajala: se bo zgodilo, da se bo vaš novicijat spremenil v gnezdo nevošljivosti, nezaupnosti in

* Novicijat pomeni leto poskušnje in kraj v samostanu, kjer novinke preživijo leto poskušnje. *Prestavljavec.*

nevolje. In nadalje?! O kako se motiš; v sebi čutiš večje nagnjenje do ene novinke kakor do drugih; tebi se zdi lepa, pobožna, skromna, blaga dušica. Veš li, zakaj?! Zato, ker je nekoliko bolj ljubekega obličja, ali pa se tebi zdi pobožniša, ker je proti tebi bolj ljubezniva. O dal Bog, da ne bi videla nekega dne častihlepno, razposajeno, zaradi ketere bo ves samostan jokal. Pomni tedaj dobro, da se ne boš nigdar ravnala po svojem nagnjenju; ako bi čutila v sebi večje nagnjenje do ene kakor do druge, ga ne smeš nigdar kazati. Skerbno pazi nase, da še sence krivice ne boš pokazala, keder boš hvalila, opominjala in svarila, drugače boš gojila greh namestu da bi pospeševala čednost.

Bodi previdna in ne zahtevaj vsega na enkrat. Pristranost učiteljice je zelo graje vredna, kljub temu pa ne smeš sè vsemi enako občevati, temuč se moraš ozirati na različne njihove značaje in zmožnosti. Ako je ena žalostna, boječa, malodušna, ti bi ji pa nalagala zatajevanje in imela zanjo le grajo, bi jo pripravila tako daleč, da bi obupala, in ti ne bi imela pri tem nič dobrega. Take je treba oserčevati in ljubeznivo ravnati ž njimi. Druga je živa, pa nedolžna; taki bo zelo težavno molčati ter se resno in skromno vesti; zato treba poterpeti neketerikrat ž njeno, ne grešno lehkomišljenostjo in na lep način krotiti njeno preveliko živahnost. Druga je zopet visoka, prederzna, serčna; pri taki treba bolj krepko postopati. Na kratko, z različnimi značaji je potrebno različno občevati in to tem bolj, ker nekateri značaji, tudi ako so dobri, prinašajo nevarnosti. Ne pokvari dobrega značaja, temuč zavaruj ga, koliker moreš, pred nevarnostjo. Resen značaj je primeren za redovnico, je pa v nevarnosti, da se spreverže v otožnost. Molčečo žensko hvalijo mej ženskimi, ker te navadno preveč govorijo, postane pa taka lahko zamišljena in natolcljiva. Sramožljiv značaj je najboljši, je pa v nevarnosti, da prične prikrivati pogreške in to tudi spovedniku. Živ značaj je dober za duha, je pa v nevarnosti postati razposajen. Ljubezniv značaj se mora priporočati redovnicam, je pa v nevarnosti, da se spreoberne v nevarna prijateljstva. Hvali dober značaj, pospešuj ga, toda zavaruj ga sè vso previdnostjo pred nevarnostmi s tem, da boš podučila svojo novinko, da naj v tem oziru nase najbolj pazi. Reci ji: Moja hči, Bog ti je dal mnogo zmožnosti, da bi mogla postati sveta; ali ti si preneglega značaja, krotiti ga moraš z nasprotnimi deli. Ako novinka spozna svojo slabost in si prizadeva krotiti jo, si že veliko storila. Zato

je potrebno pogosto opominjati in ne prenehati, dokler ne vidiš na njej poboljšanja. Ne misli pa, da boš to dosegla v enem dnevu, temuč s poterpežljivostjo in spregledavanjem boš laglje dosegla, kar namerjaš.

Navadi svoje novinke živeti v samostanskem duhu, da bodo ohranile lepe navade novicijata po dokončanem letu poskušnje. Keder vidijo redovnice, da je kaka mlada redovnica nepoterpežljiva, ničemerna in nemirna, precej pravijo, da je zgubila duha novicijata, kar pa ni res. Reci, da v letu poskušnje ni nigdar imela tega duha. Ono koliker toliko skromno vedenje imeti pobešeno glavo, ona nežna poterpežljivost, ona pretirana ponižnost je bila samo navidezna; tako se je vedla iz strahu pred učiteljico ali predstojnico, ne pa iz strahu pred Bogom, in zato ni imel ondi samostanski duh podlage. Zato moraš ti, učiteljica, naučiti svojo novinko resnic za večno življenje, da se bo navadila biti brez pogrškov ne zato, ker jo vidi učiteljica, temuč ker jo vidi Bog; ne zaradi opominjevanja predstojnice, ampak zato, ker bo morala dati nad vse natančen račun o vsem svojem delovanju pred sodnjim stolom božjim. Skušaj ji dopovedati, da je mogoče, dasiravno je redovnica, ne samo da bi dolgo terpela v vicah, temuč da se tudi lahko primeri, da bi prišla v pekel. Ako se bo navadila delati iz teh nagibov, bo delala po notranjem duhu; ker pa ti nagibi ostanejo tudi po letu poskušnje, bo ohranila tega duha in rastla v čednostih. Iz tega namena ji povej, da naj se dobro nauči vaše vodilo, vaše ustanove, z eno besedo, vse vaše zapovedi. Neznosna zmota je, da mnogo redovnic ne ve tega, kar morajo spolnjevati v redu; neketere se postijo, nosijo rašovnike, neprevidno dolgo bdijo, in v nekoliko dneh zgubijo zdravje, da ne morejo držati postav, ki jih nalaga vodilo. To gorečnost mora voditi učiteljica. Ako novinko malo glava boli, je seveda ne smeš oprostiti kora in vseh drugih predpisanih opravil, ker bi ji preveč dopuščala. Ne smeš pa vstrezati njihovi neprevidni gorečnosti, nagnjenju v vsem zatajevati telo, temuč uči jih rabiti ono duhovno orožje, ki kroti duha. Nauči jih dobro premišljevati, brati pobožne knjige, pogosto spraševati svojo vest, krotiti svoje strasti. To je pravi način vzgajati dobre redovnice. Pripoznam, da je za to potreba mnogo truda in dosti poterpljenja, tolaži se pa tudi s tem, da boš prejeła veliko plačilo od Boga.

Ne dopuščaj, da bi novinke mnogo občevala z redovnicami ali z gojenkami. Ako imaš razen službe uči-

teljice novink še službo magistre gojenk ali drugih deklet na hrani, moraš paziti, da ne bodo te občevale z redovnicami, ker se večkrat zgodi, da novinke in gojenke zgubijo spoštovanje do samostana in veselje do redovnega poklica, ako zapazijo razne pogreške redovnic. Ene in druge so namreč nežne in občutljive rastline, varovati jih moraš ko take in pri njih biti po noči in po dnevu. Največa tvoja čuječnost ne bo prevelika; najbolje bi bilo, ako bi blizu njih spala. Glej, ako je mogoče, da bo imela vsaka svojo posteljo; ne dovoli, da bi hodile po samostanu brez tvojega spremstva ali kake druge modre redovnice. Najbolj pa pazi, da ne bodo imele mej seboj posebnega prijateljstva, da ne bodo ničemerne v obleki, da ne bodo brale posvetnih knjig, in še veliko bolj, da ne bodo pisale sumljivim osebam. Zakaj, ne samo ti, temuč tudi tiste redovnice, ki so sorodnice in ki morebiti sè svojim pokroviteljstvom ne dajejo popolne prostosti tebi, da bi jih dobro vzgojevala: vse ste v nevarnosti, da boste vzdihovale na tem in drugem svetu. Da je to res, beri sledečo žalostno dogodbo, daj jo prebrati tudi svojim novinkam in gojenkam!

Neki posveten pisavec pripoveduje, o neki deklici, katero so dali njeni predstojniki v samostanu vzgojiti pod nadzorstvom njene tete, ki je bila goreča in pobožna redovnica. Neki mladenič se je zaljubil v to deklico in ji poslal pismo, v katerem izraža svoje nagnjenje in ljubezen do nje zaradi njenih lepih lastnosti. To je bilo dovolj, da je v neprevidni deklici vzbudilo velik ogenj. Hitro mu je odgovorila. Pisala mu je v začetku samo s tem namenom, da bi se omožila. Ko se je pa hudi duh polastil njenega serca, ji je vzbujal nečiste misli, dokler ni nesrečnica vanje privolila. Res je, da ni bilo drugega kaker sama misel, vendar pa je bil smertni greh. Še hujše je bilo to, da si premagana od prevelike sramežljivosti ni nigdar upala razodeti tega greha svojemu spovedniku; mnogo let je pletla dolgo verigo bogoskrunstva, ko je prejemale nevredno svete zakramente. Bog ji je na serce govoril z raznimi navdihi, toda vedno se je vstavljala milosti; ko jo je slednjič zadela huđa bolezen, je terdovratno vmerla v svojem grehu. Najvišji je dovolil v poduk temu, ki se vda čutni ljubezni in iz sramežljivosti zamolčuje svoje grehe spovedniku, da se je obdana vsa od plamena prikazala svoji teti in ji rekla: „Glejte, moja teta, ono, katero ste tako zelo in previdno varovali, glejte jo pogubljeno zaradi ene grešne misli, ketere nisem razodela spovedniku.“ Nato je zginila. Ti, učiteljica novink in gojenk, skerbi

za dekleta; pretergaj vsako njihovo občevanje, naj bo že v govorivnici ali po pismih, drugače boš kriva pred Bogom, ker si jih porivala v pekel.

§ 15.

Kako se mora vesti redovnica ko zakristanka.*

Ke bi te kedaj skušala radovednost žvedeti, gdo najmanj spoštuje cerkev in gdo najmanj časti Jezusa v najsvetejšem zakramentu, bi ti naravnost povedal: „To so zakristani“ (cerkveniki ali mežnarji). Ti hodijo pred Najsvetejšim in ne pokleknejo; v svetišču glasno govorijo; vedno se dotikujejo kelihov, paten in svetih posod. S tem kažejo, da so mej tem, ko so mnogo predomače občevali z Jezusom, zgubili spoštovanje in pobožnost do Jezusa. O da bi ne bilo treba tega reči tudi o tebi, ki si nastopila službo zakristanke. Velika nesreča bi bila za te, ke bi si po tolikem trudu, po toliko skerbeh in denarju, ki si ga porabila za službo v cerkvi, še pomnožila svoje zadolženje pred pravico božjo, ako bi delala vse iz ničemernosti, častihlepnosti in prevzetnosti. Ravnaj se po sledečih naukih, da te ne bo zadelo veliko zlo in da ne boš delala nečasti tako svetemu opraviu. Nauči se lepega vedenja glede na Boga, glede na tovarišice, z ozirom na svetne osebe in sebe.

Visoko čislaj svojo službo in nadvse vestno pazi, da bo bolj in bolj čist tvoj namen! Tvoja služba je res zavidljiva, ako dobro poznaš njeno vrednost, ker te nekako sili postati sveta, ker si dolžna skoraj vedno občeovati z Bogom v svojih mislih, z besedami in delom. Ti hraniš obleko in svete posode; ti pripravljaš hostije, v ketere more iti Jezus v presvetem zakramentu; ti varuješ njegovo hišo — ciborij, in njegovo Telo v posvečeni hostiji. Zdaj veš, kolika svetost bi morala žareti iz tebe! Kako lepo in pobožno bi se morala vesti z mašniki, ki se napravljajo za sv. mašo v vaši cerkvi. Pri tako svetih in pobožnih opravilih bi morala biti vedno v duhu združena z Bogom. To se bo posrečilo, ako boš pokleknila pred Najsvetejšim, keder prideš v zakristijo. Ponovi vselej dobri namen in molče začni opravljati svojo službo. Ko imaš v rokah telesnike (korporalje), čistivnike (purifikatorije) in enake svete reči, si domišljuj, da imaš v rokah plenice, v ketere je bilo zavito dete Jezus. Z opraviuom zedinuj dejanja ljubezni, zahvale in darovanja. O koliko ti bo pomagalo za pobožno zbranost, ako boste po dnevu zdaj ti, potem pa tvoja

* V tem odstavku so lepi nauki sploh za vse cerkvenike (mežnarje).

tovarišica brali eno poglavje iz kake pobožne knjige in ga potem molče premišljevali. O kakšni plameni ljubezni se bodo vžigali v tvojem srcu! Da, takrat boš posvečevala ti tako lepo službo in to tako lepo opravilo bo posvečevalo tebe.

Bodi edina in enega serca sè svojo tovarišico. Imenovana zbranost duha se ti ne bo posrečila, ako ne boš živila v miru sè svojo tovarišico. Pokorščina ti je odločila sestro za tovarišico in ti jo imaš za deklo. Ne, ne, tovarišica je; hočem reči, da se morate dobro razumeti; imeti jo moraš rada, dostojno ž njo občevati in zadovoljno poterpeti njene pogreške. Prevdarjaj, da te tvoja služba v tvojem opravilu povzdiguje h Bogu miru, in ti naj bi bila vedno needina, tako, da bi bila v pohujšanju vsemu samostanu in da bi se morale redovnice pritoževati: „V cerkvi ni vse prav, in sicer za to ne, ker niste zakristanki edini.“ To naj se nikedar ne zgodi; ako ti je pa ušla kaka bodeča beseda, ako si sestro razžalila sè svojim neolikanim vedenjem, jo ti prva prosi odpuščenja. Bodi zagotovljena, da ne bode Bogu prijetna mašna obleka, sveče, cvetlice, ketere pripravljaj z redovniško roko, ako boš jeznega serca proti sestri. Bog miru hoče, da mu služiš v miru in z mirnim srcem.

Ne bodi častihlepna in ne želi storiti več kaker delajo druge. Neki duh častihlepnosti, ki gospoduje nad teboj, to je ravno, kar ti jemlje ta mir. Ti hočeš preveč narediti in ko hočeš storiti več kaker druge, vzbujaš v drugih nevoščljivost in glej, pokopala si ljubezen. Spominjaj se vdove, ki je samo dva vinarja tempeljnu podarila in čeprav je, da tako rečem, manj podarila nego katerikoli drugi, jo je Kristus bolj pohvalil kaker vse druge. Ako bi v vašem samostanu spolnjevale določbo papeža Klemenca XI., blagega spomina, z dne 28. julija 1708, ki predpisuje, da naj službo opravljajo na samostanske troške, ne bi bil potreben za-te ta opomin; ker pa morebiti vaš samostan zaradi vboštva ne spolnjuje te svete določbe, glej vsaj ti, da ti bo vest bolj draga kaker pa hvala vsega samostana in ne želi storiti več, kaker druge. Res je, da je tvojo prednjico zaradi velikih reči hvalil ves svet, toda zaradi pohlepnosti ni bila Bogu prijetna; ti pa boš sè svojim vboštvom prejela hvalo vsega raja. Ako pa boš drugače delala, se potila, trudila in celo naredila dolg, ki več let ne bo poravnán, se ne boš žertvovala za Boga, temuč za častihlepnost, in naposled bo iz vsega samo nekoliko dima in morebiti velik ogenj v čistilišču.

Bodi zgledna v govorjenju in ne onečaščaj zakristije s tem, da bi venkaj pošiljala nepristojna pisma. Ni službe, ki bi vezala redovnico na večo svetost, kaker je tvoja, zakristanka, glede na to, da imaš vedno priložnost občevati sè zunanjimi osebami, njim se zdiš nekak zgled vsega samostana, na obrazu nosiš ugled vašega reda. Kedor ima tedaj priliko občevati s teboj, sodi po tvojem vedenju in govorjenju, vedenje in govorjenje drugih redovnic. Ako si ti potemtakem v občevanju z duhovniki in svetnimi osebami preveč prosta v govorjenju, radovedna v pogledu in poslušanju, če preživiš na tem svetem kraju mnogo ur z nepotrebnim pogovarjanjem, si ne bodo mogli nič drugega misliti nego to, da so tudi druge redovnice polne nepoplnosti, ko so take že te, ki so odločene za tako sveto službo.

Nigdar naj se ne zgodi, da bi poniževala z nepristojnim govorjenjem svojo angeljsko službo. Ne onečaščaj vretena, ki je posvečeno z dotikanjem toliko svetih reči za aljtar, ki je odloženo samo za prenešenje svete posode in obleke. Gorje tebi, ako se boš posluževala tega vretena, da bi stregla svoji volji in termi. Poznam redovnico zakristanko, ki je večkrat oskrunjevala zakristijsko vreteno s tem, da je po njem oddajala darila in stregla svojim strastem, pa malo je manjkalo, da ni na istem kraju vmerla zaradi hudih bolečin v želodcu.

Še večja kazen te čaka, ako boš stregla svojim prijateljicam in po vretenu pošiljala ali sprejemala pisma, posetnice in darove.

Ne bodi raztresena pri opravih svoje službe. Da boš zvesto spolnila dolžnosti svoje službe, ni še dovolj, ako se dostojno vedeš sè svetnimi, prijateljicami in tovarišicami, temuč se moraš dobro vesti tudi do sebe, da ne boš raztresena zarad opravil v službi. Ko se dani na praznik vašega svetega očeta, na kaj misli tvoje serce? Na cvetlice, na vabila in pecivo. Mej tem pa ne vtegneš obuditi svete misli, se priporočiti svetniku, za čiger praznik tako skerbno pripravljaš, da bi ga obhajali, ne pa posvečevali. Misliš, da more dopasti Bogu in vašemu svetemu očetu tako delo, ki res raztresa zbrano dušo? in to tem bolj, ker si večkrat sama nalagaš opravila, da bi se drugim pridna zdela?! Komaj stopi odličniši duhovnik v zakristijo, pričneš vznemirjati ves samostan. Letaš sem in tja; iščeš to, kličeš ono; ta naj naredi šopek cvetlic, druga naj poskerbi dišeče vode; tretja naj

pripravi steklenico muškatoevca, treba poklicati organistinjo, dober bi bil kak spev; neštetokrat greš k vretenu, neštetokrat pohitiš v sobo; brez spoštovanja hodiš mimo Najsvetejšega; začneš tako glasno govoriti, da te že v cerkvi slišijo. Čakati mora mašnik v zakristiji in redovnice v koru. In kaj si nazadnje vse storila? V zadrego si spravila siromaka duhovnika; vznemirjala si redovnice; vznemirjala si sama sebe, in namestu, da bi obhajala vaš praznik, si ga onečastila, ker si storila sto pogreškov in ž njimi Boga žalila. Dočim, ako bi delala bolj počasi in bolj v sercu zbrana, bi se vse bolj srečno steklo; če družega ne bi bilo, bi vsaj duha tako ne raztresla, in ravno to je, za kar moraš najbolj skerbeti.

Ne izdajaj denarja za nepotrebne darove in ne delaj tisti čas, ki je odločen v hvalo božjo. Zjutraj kakega praznika pripravljáš ves čas za mašnike, klerike in godbo; k svetemu obhajilu ne greš, z izgovorom, da iz spoštovanja do Najsvetejšega, ker si preveč z delom obložena. Kaj počneš po večernicah? Zapravljáš čas s cveticami, sladčicami, s hladilnimi pijačami, sladoledom, s petjem, smejanjem in pogovarjanjem s vsakoverstnimi ljudmi, ko tekaš zdaj gori, zdaj doli, od vretena v zakristijo, in iz zakristije k samostanskim vratom; od tu v sobo, iz sobe k vratom v roki z umivavnikom, škatljami in posodicami za zdravila, kaker da bi bil lov v samostanu. Kaj pa namerjšáš s takimi-le spletkami doseči? Nič družega nego zelo ničemerno ime, da si „sijajna in velikodušna,“ ime, ki po dveh, treh dneh zgine. O nespamet! o nespamet! in to tem bolj, ker si to zelo prazno ime pridobiš s trüdom več let, ko delaš po noči in po dnevu ko sužnja, da moreš poravnati tolike stroške. Ne grajam redovnice, ki vvidi stroške, ketere bo naredila v svoji službi in hrani z dovoljenjem svoje predstojnice že naprej od plačila svojega dela; ne morem te pa hvaliti, ako si z neprevidnim prikrajanjem spanja spodkupuješ zdravje. Ne morem poterđiti, ako zanemarjšáš kor, premišljevanje, duhovno branje in druge pobožnosti, da moreš ta čas delati. Ako bi bila manj ničemerna, ne bi zgubljala s tolikimi opravki zdravja, duha pobožnosti, duše in Boga.

Bodi tedaj zmerna in prenehaj s temi darili, ki te raztresajo ob velikih svečanostih. Ne reci mi, da druge ravno tako ravnaajo; spominjaj se, da so device nespametne in modre; bodi mej temi in ne onimi. Ne namerjam te odverniti od spoštovanja

do prelatov, ne od dolžne hvaležnosti do tvojega spovednika in do duhovnika, ki v cerkvi opravlja službo božjo, temuč pravim, da bodi zmerna in skerbi, da tvoja hvaležnost ne bo presežala mej tvojega vboštva.

Vzor zglednega tretjerednika.

Tretjeredniki! V teku let vam je „Cvetje“ popisalo življenje že marisketerega vašega svetega brata in sestre. Gotovo ste te življenjepise z veseljem prebirali. Svete občutke in bogoljubne sklepe so budili v vas. Nekak ponos ste čutili v sebi, da ste udje tretjega reda, ki je dal sv. Cerкви že toliko svetnikov in svetnic.

Pa povejte mi, ali vas niso obhajali še neki drugi nekako otožni občutki, ko ste prebirali te življenjepise?! Ali se vam ni godilo kaker nam, ko smo bili še otroci, na predvečer razglasenja Gospodovega? Na ta večer je bil pri nas na mizi velik hleb belega kruha, „popertnik“ imenovan. — Po blagoslovu in kajenju vseh prostorov so oče vzeli nož, napravili križ čez popertnik ter za vsacega uda v družini odrezali kos, kakeršnega zdaj ni možno dobiti na pet kart. Toda ni bilo tako lahko priti do tega kosa. Niso ga dali namreč vsakemu v roko kaker sicer. Visoko, kaker smo pač bili večji ali manjši, so ga držali vsakemu nad glavo, da si ga sè skokom osvoji. Če so ga držali previsoko, smo ga le poželjivo gledali kaker pes kost, ali poskočiti za njim nismo niti poskušali, ker smo vedeli, da ga ne dosežemo. Šele, ko so ga nižje spustili, smo se pognali enkrat, dvakrat, trikrat, tolikokrat, da je bil naš.

Ali niste tudi vi pri branju teh svetniških življenjepisov včasih nekako otožno-hrepeneče vzdihnili: So bili pač svetniki, jaz sem pa vboga para, kje morem za njimi! No, če vam je ta duhovni popertnik previsoko nastavljen, oziroma ste vi premajhni, ga vam bomo pa nižje spustili. Od časa do časa vam bomo popisali življenje kakega vzornega uda tretjega reda, ki je mej nami, v našem času živel, delal, terpel in vmiral.

Taki zgledni vaši bratje in vzorne sestre naših dni ne bodo tako visoko nastavljen popertnik, da bi si ga ne upali doseči.

Gospodje voditelji nas bodo deloma sami, deloma podpirani od svojih zaupnikov in zaupnic, gotovo vsaj včasih lahko razveselili s kakim lepo dehtečim cvetom iz njihovega tretjeredniškega verta. Sicer pa ne bomo sprejemali takih cvetov samo iz naših domačih, slovenskih vertov, temuč tudi iz tujih. Prav za prav pa to ni posebno po frančiškansko povedano. Pravi otroci tistega, kateremu niso bili samo vsi ljudje, ampak vse žive in nežive stvari brat in sestra, ne poznajo mej deželâ in narodov. Vsi so „očeta enega sinovi“ in hčere ter bratje in sestre mej seboj. Seveda bomo prinašali le cvetje, ki je bilo že presajeno v vert večnosti. Podajati hočemo tako, kakeršno je v resnici bilo, brez pretiravanja in olepšavanja. Kajpada tudi ne bomo delali proti staremu pravilu: „O mrtvih samo dobro!“

Denes vam hočemo s kratkimi besedami orisati življenje tretjerednika ko pravega tretjerednika gori s hladnega Vestfaljskega, ki je imel pa jako goreče, serafinsko serce:

Bernard Baumeister

se je imenoval. Letos o veliki noči se je v Bohumu ko dva in sedemdesetletni starček preselil v večnost, potem ko je tri in dvajset let zvesto služil pod Frančiškovo zastavo.

Pravilo sv. Frančiška: Ne samo sebi živeti, ampak tudi drugim koristiti,“ je bilo tudi njegovo pravilo, ki ga je skozi in skozi zvesto spolnjeval.

Živel je sebi! Ob delavnikih je vstajal ob petih, ob nedeljah in praznikih ob štirih. Potem je šel v cerkev, bodisi v farno ali k očetom redemptoristom. Ondi je bil, odkar ni imel več stanovskih skerbi, pri vseh sv. mašah. Vsaki dan je pristopil k sv. obhajilu. Istotako se je vsaki dan ves ginjen počasi pomikal od postaje do postaje sv. križevega pota. Jagode rožnega venca je še večkrat na dan pretipal. Pri raznih drugih cerkvenih pobožnostih ga ni nigdar manjkalo. In kako pobožno je vse opravil! Le če ga je utrujenost premagala, se je za malo časa vsedel, drugače je pa vedno klečal ali pa stal. Razume se, da ga je pri tem ljubezen božja vedno bolj ogrevala in mu lajšala starostna bremena. Dasi ga post že ni več vezal, ga je zvesto deržal, bo-

disi cerkveni ali redovni post; zraven je pa še prostovoljno dodal sredo in soboto.

Otroška je bila njegova ljubezen do prebl. Device Marije. Povedali smo že, da je bil sv. rožni venec njegov najboljši prijatelj, s katerim se ni nikoli naveličal pogovarjati. Majniška pobožnost ga je kar pomladila. Dvakrat ali trikrat na leto je šel na božjo pot k Mariji v Neviges. V bolezni je zopet in zopet ponavljal: „O Mati pridi, pomagaj mi bojevati se; o Mati pridi, pomagaj mi terpeti; o Mati pridi in ostani pri meni!“ Še takrat, ko se mu je že bledlo, je to ponavljal.

Do duhovnikov je imel Frančiškovo spoštovanje. Vedno ga je bolelo, če je slišal čez nje udrihati. Sam je imel sina duhovnika. Keder je prišel na obisk, ga je vsak večer prosil, naj blagoslovi njega in družino. Enako, keder se je poslavljal.

Koristil je drugim! Njegova ljubezen do Boga je naravno objemala tudi bližnjega ze vso priserčnostjo in ga priganjala k dušnim in telesnim delom vsmiljenja. Če je zvedel, da se je kateri njegovih znancev odtujil Bogu, si ni dal miru, dokler ga ni spravil k spovednici. Brezverska in umazana usta je hitro pripravil, da so omolknila. Vbožci so bili njegovi ljubljenci. Za vsacega je imel še kaj pripravljenega. Tudi pri modernem društvenem delu se ni čutil tujega. Z mladeniško navdušenostjo je deloval pri raznih društvih. Častna in odgovorna mesta, ki jih je pri njih zavzemal, so bila vedno v skušenih in vestnih rokah.

Neko njegovo bogoljubno delo moramo še posebej omeniti. Nemški frančiškani imajo že nekaj let sem posebno Misijonsko društvo, čiger namen je duhovno in gmotno podpirati frančiškanske misijone, zlasti one, ki jih oskerbujejo naši nemški sobratje. To društvo je bilo našemu Bernardu posebno pri sercu. Najraje bi bil šel sam mej nevernike. Ker tega ni mogel, je pa v tem društvu ko goreč pospeševavec misijonaril. Nobena pot mu ni bila predolga, nobena preslaba, da bi le pridobil novih udov temu društvu. To smo zato še posebej omenili, ker smo v začetku tega leta tudi avstrijski frančiškani vstanovili tako Misijonsko društvo v podporo lastne misijonske škofije, ki jo mislimo prevzeti na Kitajskem. Pri tem delu za zveličanje duš nikaker ne sme izostati slovenska naša provincija. V ta namen se ravno sedaj prično razpošiljati društvena pravila. Če se bodo naši udje tretjega reda tako vneto zavzeli za to Društvo

kaker njih nemški sobrat Bernard Baumeister, smemo pričakovati najboljšega vspeha.

Spremimo našega Bernarda še do praga večnosti. Veliki petek so se pojavila pri njem perva znamenja pljučnice, moral je v posteljo. Ni si prikrival nevarnosti. Zaželel je sv. popotnice. S podvojeno gorečnostjo in pobožnostjo je sprejel nebeškega spremljevalca v večnost. Zadnje trenutke življenja je premolil. Zopet in zopet se mu je izvil iz persi vzdih: „O Jezus moja ljubezen, moja tolažba, moja moč! O Jezus, prihajam, pusti me k sebi, saj veš, kako te ljubim!“ Zdaj se je obernal k Mariji, zdaj h svetnikom, ki jih je posebno častil in zopet k Jezusu. Velikonočno sredo je še enkrat prejel sv. obhajilo in sicer zadnjič, pa tudi tako kaker zadnjič. „Pridi moj Jezus“, je šepetaje prosil, „pridi in krepčaj me! . . . Zadnjikrat si prišel, ne zapusti me več?!“ Po teh besedah je onemogel za pol ure zaspal. Njegov duhovni boj je bil končan! Ko se je prebudil, je poln zaupanja in ves potolažen vzdihnil: „Ljubljeni Jezus, hvala ti, zdaj si pri meni in jaz pri tebi!“ Nato je še za vsacega posebej molil in mislil na vse, za ketere je imel navado moliti v življenju. Ob polu deveti uri zvečer je začel smertni boj. Ob polu eni uri je bila smert prisiljena mu položiti na glavo krono lepšega življenja, kaker ga je ona končala.

Tako živi, vmira in vmirajoč zmaga pravi tretjerednik.

P. H. B.

Jožef Frančišek Fabijan

župnik, tretjerednik.

Pokojni župnik Jožef Fabijan je bil rojen v Berjah, v vasi Furlani pri Rihemberku na Primorskem, 20. aprilja leta 1860. V ljudsko šolo je hodil v Rihemberku, gimnazijo in bogoslovne študije je doveršil v Gorici; ko bogoslovec je bil prefekt v malem semenišču. Ko kapelan je deloval v dušnem pastirstvu v Ročinju in pri Sv. Luciji, v Čepovanu in na zadnje spet pri Sv. Luciji ko župnik. Skerbel je za snažnost in lepoto v cerkvi, posebno rad je pomagal siromašnim dijakom; gledal je, kako bi izročene farane varoval greha in vodil proti nebesom. Vstanovil je katoliško izobraževalno društvo, mislil je delj časa vpeljati Marijino družbo, pa zato potrebne sobe ni mogel najti; sklenil je vpeljati samostojno

podružnico tretjega reda, potem ko je že bilo v župniji čez sedemdeset udov, ki so bili sprejeti in vpisani v Gorici. Pisavec teh verstic je gorečega dušnega pastirja samega z veseljem sprejel v tretji red leta 1913. S tretjim redom je mislil blagi pokojnik rešiti mladino, vzgajati dobre matere in varčne gospodarje. Lepe namene je imel, junaško je vstrajal pri ljubljenih ovčicah, kljubu vsej nevarnosti je mislil le na blager drugih, toda tudi njega je zadela laška granata in ga smertno ranila; prepeljali so ga v garnizijsko bolnico v Podmelcu, tam so ga operirali, ali 11. februarja 1916 je ob 6. uri zvečer vmerl na izkervavljenju. Pripočamo ga v pobožno molitev s prošnjo, da bi njegov naslednik njegovo začeto delo nadaljeval! — Po smerti je došlo cesarsko odlikovanje v priznanje hrabrosti in zvestega spolnjevanja dolžnosti na nevarnem mestu. Upamo, da mu je tudi Gospod vseh stvari podelil krono večne slave.

P. A. F.

Lovro Mulec.

Tretjeredna skupščina pri Sv. Trojici v Slov. Gor. je močno zastopana v svetovni vojski. Že nad 20 mož in mladeničev-tretjerednikov je žertvovalo svoje življenje za blager domovine. — Posebno nam je v serce segla žalostna vest, da je na severnem bojišču padel Lovro Mulec, tih, blag in značajan mladenič-tretjerednik. Velika žalost je zavladała v domači družini njegovi na Oseku. Zgubili so sina-edinca, ki je imel tako veliko veselje do dela in zmisel za pošteno kerščansko življenje. Saj so ga pa njegovi stariši tudi skerbno vzgojili, njih trud pa ni bil zastonj. Koj po šoljskih naukih je pokazal blagi Lovro, da bije njegovo serce za vse, kar je lepo in plemenito. Bil je celo življenje resnoben delavec, priden kaker čebela. Za delo je prijel povsod o pravem času. Vse svoje moči je posvetil domači hiši. Deloval je pa tudi pri naših društvih, ves zavzet za idealjno stvar; bil je najdelavniši odbornik „Mladeniške zveze“ in tretjeredne skupščine. Koliko je rajni verli Lovro tukaj storil, se pozna zlasti sedaj, ko ga povsod pogrešamo. „Neminljiv je njegov spomin,“ si moramo priznati, ko prevdarjamo blagonosno delovanje milega pokojnika.

S ponosom so se ozirali nanj njegovi stariši, upali so z veseljem, da bodo ob njegovi sinovski ljubezni ogrevali poslednje dneve življenja . . . Ali sedaj počiva sin-edinec daleč tam gori

na severnem bojišču — pustil je za sabo veliko verzel . . . Toda čemu bi tožili?! Dal je cesarju in domovini vse, kar je imel — svoje mlado življenje, pred Sodnika vseh živih in mrtvih pa ni stopil praznih rok, zveršil je svoje delo spolnjujoč zapovedi božje. Naj počiva tedaj v Bogu, ki ga je ljubil, v Bogu, kralju miru, v Bogu, ki ne šteje tolikanj let, temuč predvsem tehta naša dela! Njegov spomin ostane mej nami. Želimo le, da bi naša slovenska mladina v obilnem številu odperla serce idealom serafinskega očeta sv. Frančiška!

Dopisi.

Velika tretjeredniška vojna pobožnost na Zaplazu.

Na Zaplazu pri Čatežu je bila dne 27. avgusta t. l. velika tretjeredniška vojna pobožnost za sosednje župnije: Št. Lovrenc, Trebnje, Primskovo, Sv. Križ in Dole pri Litiji. Vdeležba je bila tolika, da je bila prostorna nova romarska cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Zlasti je bilo moških častno število. Ob polu 11. uri se je mej slovesnim zvonjenjem v obeh cerkvah začela pomikati procesija iz župne cerkve. Procesijo je vodil preč. g. dekan iz Trebnjega, navdušen tretjerednik, v spremstvu 6 čč. gg. duhovnikov. Po prihodu v romarsko cerkev stopi p. ravnatelj novomeškega tretjeredniškega okrožja na leco ter pojasni vsklik lavrentanskih litanij, ki so ga sv. oče Benedikt XV. pridjali Mariji prečisti — „Kraljica miru“. — Po dokončanem govoru je imel pč. g. domači župnik sv. mašo pri oltarju Matere milosti za milost skorajšnjega miru. Mej sv. mašo je krasno popeval domači zbor, pomnožen sè svetokriškim, trebanjskim ter mirenskim, in sicer pod vodstvom č. g. bogoslovca Migliča, tretjerednika iz Sv. Križa. Darovanje za cerkev je zaključilo dopoldansko vojno pobožnost. Popoldne je bila od 2 do 3 slovesna molitvena ura za blager domovine. Nato krasen govor preč. g. dekana Plantariča. Dokazal je, da nam Marija, kraljica miru, more in hoče pomagati. Sledile so slovesne pete litanije Matere božje z molitvami za mir. — Razišli so se romarji od blizu in daleč z upanjem, da nam bo Marija, kraljica miru sprosila od ljubega Jezusa milost končne zmage ter skorajšnjega miru. — Znani vč. g. pesnik Neubauer iz Mirne pa je sestavil za ta dan primerno pesem:

„Zberi vse angelske vojske, Kraljica, daj jim gromove in bliske in strele, v halje odeni jih zarje sijajne: konje-oblake zajahajo bele, bučno zatrobijo v svetle trobente, strese nebo se in zemeljski krog, srca zadrhčejo v strahu, v trepetu, pade sovragom orožje iz rok.

Konji sovražni se splašeni vspnejo, vržejo vojvode s sebe zbesneli, množice v divjem pobegnejo begu, vanje pa naši udarilo streli. Naše zavriskajo čete mogočno, — silni vetrovi tako zabučé, — trume sovražne poženejo plahe, — listje vetrovi tako zadržé!

Mi na kolenih, drhteči veselja,
v prahu zahvalimo vojske Gospoda,
tebi zakličemo, bojna Kraljica:
»Slava ti, Judit, od roda do roda!«

Šmartno pri Kranju. Dan veselja za tretjerednike šmartinske fare je bil 20. februarij 1916. Pč. p. Ladislav iz Škofje loke nas je prišel obiskat. V dveh navduševalnih pridigah je spodbujal tretjerednike, da naj bomo vstrajni in natančni v spolnjevanju redovnega vodila, drugim je pa vneto prigovarjal, da naj bi vstopili v III. red. Njegov trud ni bil zastonj. Popoldne po pridigi jih je bilo 60 sprejetih. Neketeri se pa ta dan še niso mogli odločiti za vstop, čeprav jih je že nekako mikalo in vleklo v III. red; te sreče so pa vendar postali deležni dne 25. majnika, ko nas je pč. p. Ladislav zopet obiskal in nam pripravil redovno zborovanje; to pot jih je pristopilo 27. — Ljubi Bog daj vsem skupaj, da bi ostali stanovitni! — Vseh tretjerednikov v naši župniji nas je skupaj 251. Upamo, da se bo to število še zelo pomnožilo!

Mavčiče. Binkoštni prazniki so bili letos za nas dnevi izrednih milosti. Na željo domačega skerbnega dušnega pastirja je prišel k nam te praznike škofjeloški gvardijan pč. p. Ladislav. V treh govorih nam je razložil namen, korist, dolžnosti itd. tretjega reda, pač s tem namenom, da bi Mavčani spoznali tretji red in se mu pridružili. Kako lepo je bilo videti, ko je po zadnjem govoru 78 novincev pokleknilo pred veliki altar in poprosilo, da bi bili sprejeti v III. red. Torej ni bil zastonj trud pč. p. gvardijana. Dobri Bog mu poplačaj ves trud, pa tudi skerb našega dušnega pastirja za nas Mavčane!

Ruše. (Štajersko). Tretji red sv. Frančiška Asiškega je vpeljal v Rušah preč. g. Anton Lednik, ki je bil tukaj kaplan od 1. decembra 1875 do 7. februarija 1883. — Njegov zapisnik udov tretjega reda šteje 197 udov. Perva je bila sprejeta Ana Weiß, dne 19. dec. 1875. Obljubo je napravila dne 21. dec. 1876 in je dne 10. nov. 1915 vmerla v Mariboru. Zadnja pa je bila sprejeta Alojzija Škerbinko, šivilja, sedaj omožena Fras in še živi v sosednji župniji: Selnici ob Dravi. Po odhodu g. A. Lednika so hodili udje tretjega reda v Maribor k mesečnim shodom, tam so tudi novi udje pristopali. — Dne 17. sept. 1895 so bili pooblašteni tretji red voditi domači župnik preč. g. M. Wurzer. Ob določenih dneh so delili vesoljno odvezo in imeli vsake kvatre nauk za

tretji red. — Na tiho nedeljo je v Rušah vsako leto malo „žegnanje.“ Dne 24. marcija 1912 je bil na to „žegnanje“ na pomoč poslan P. Filip Benicij, ravnatelj in vizitator tretjega reda v Mariboru. On je porabil to priliko in ob enem napravil tretjeredni mesečni shod in prvo vizitacijo tretjega reda. Že v govorih pri rani in pozni službi božji je pripravljaj župljane na redovni shod in vizitacijo, ki se imata popoldne veršiti. — Po večernicah in redovnem nauku so se zbrali vsi stari udje v zakristiji. Prečital se je stari zapisnik udov tretjega reda. 100 udov je bilo že pokojnih, nekaj jih je že bilo odišlo v druge kraje, 31 Lednikovih udov je bilo pričujočih. Oglasilo se je še drugih 14 starih udov, ki še niso bili vpisani v ruškem zapisniku, 6 jih je pa na novo pristopilo. Tako je pri prvi vizitaciji štel ruški zapisnik (skupaj živih in pokojnih) 217 udov. — Potem je bila vizitacija vsako leto, zadnja dne 13. avgusta 1916. Pri pregledu zapisnika se je dognalo, da živi v župniji 66 udov tretjega reda. Izrazila se je želja, naj bi se tretji red sv. Frančiška v Rušah kanonično ustanovil. — S pooblaščenjem prečastitega provincijalata frančiškanskega reda v Ljubljani z dne 18. avgusta 1916, število 418 in z dovoljenjem prečastitega kn. šk. lavantinskega ordinarijata v Mariboru z dne 5. septembra 1915 št. 4249 se je v Rušah tretji red sv. Frančiška Asiškega kanonično ustanovil na 17. nedeljo po binškoštih, dne 8. oktobra 1916. Obenem se je vpeljala organizacija. Pater vizitator je imenoval prvo predstojništvo za dobo treh let. Čez tri leta se bodo veršile prve volitve. — V predstojništvo tretjeredne skupščine so bili poklicani: I. za moške: predstojnik: g. Janez Slaček, organist, Ruše h. št. 10; namestnik: Franc Jeseničnik, posestnik, Smolnik h. št. 35. II. za ženske: predstojnica: Marija Kapaun, posestnica, Ruše h. št. 63.; namestnica: Julijana Marinšek, zasebnica, Ruše h. št. 50; svetovavke: 1. za Ruše: Marija Grizold, samica, Ruše h. št. 101; 2. za Smolnik: Marija Verhovnik, samica, Smolnik h. št. 23; 3. za Lobnico-Log: Antonija Ratej, posest. hči, Lobnica h. št. 18; 4. za Bistrice-Bezeno: Marija Šerc, posestnica, Bezena št. 9.

Razgled po serafinskem svetu.

Kapitelj provincije sv. Križa je bil v Ljubljani 19. okt. t. l. Predsedoval je preč. p. Vendelin Vošnjak, generalni odposlanec in definitor. Izvoljeno je sledeče novo redovno predstojništvo: za provincijalja: preč. p. Placid Fabiani, za kustosa: preč. p. Angelj Mlejnik, za prov. definitorje: preč. p. Hugolin Sattner, preč. p. Severin Korošec iz Maribora, velečastiti

p. Avguštín Čampa z Viča in veleč. p. Vincencij Kunstelj iz Kamnika.

† **P. Aleksander Vavpotič**. Dolgo časa smo čakali, da bi se oglasil od koderkoli. Namestu tega pa smo prejeli žalostno novico, da je našel nenadno smert dne 9. avgusta. Zavratno ga je — po zanesljivem sporočilu — vmoril italijanski vojak iz neznanega vzroka. Pokopali so ga kar ondi na vertu kostanjeviškega samostana. Rojen je bil blagi pokojnik dne 20. aprilja 1873. leta v Ormožu na Štajerskem. V frančiškanski red je stopil dne 11. oktobra 1894, slovesne obljube napravil 18. julija 1898, v mašnika bil posvečen dne 23. julija 1898. — Po smerti veleč. p. Otona Einspielerja († 19. dec. 1901) je postal lektor veronauka in filoz. propedeutike na Kostanjevici. Več let je bil tudi organist. Naj v miru počiva!

Preč. p. Longin Horak, prijor bolnišnice vsmiljenih bratov v Gorici, težko ranjen od ital. granate, je prejel sedaj odlikovanje in sicer „častni znak II. razreda z vojno dekoracijo na traku hrabrostne svetinje.“ Iz Ljubljane so ga prepeljali na Dunaj.

Naš samostan na Kostanjevici je deloma porušen, cerkev je še primeroma v dobrem stanu in zaperta, grobišče francoskih kraljev pa zazidano.

Za goriške begunce je ljubljanska skupščina tretjega reda že ponovno pokazala odperto serce in odperte roke. Že lansko leto jim je naklonila 350 K. Letos pa enkrat v denarju 293 K, drugokrat pa obleke v vrednosti okrog 700 K, če se računa blago in delo po tekoči ceni oz. plačilu. Da so bili v resnici stroški manjši, gre hvala deloma dotičnim gospodom tergovcem, pri katerih se je blago kupilo, ker so ga dali pod ceno, par kosov celo zastonj, deloma tretjerednicam-šiviljam in enemu tretjeredniku-krojaču, ki so vse zastonj naredili. Bog poverni!

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: rajni vč. p. Aleksander Vavpotič, mašnik I. reda, organist in gimn. lektor, † dne 9. avg. t. l. na Kostanjevici, vmorjen od ital. vojakov. R. i. p. — Dalje

I. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine svetotrojiške:

Sv. Tomaž pri Ormožu: Vincenc Matjažič, padel na sev. bojišču, Tomaž Munda, izdihnil dušo na severnem bojišču, Neža Potočnik, Marjeta Filipič, Alojzija Viher, Ana Žinko, Apolonija Žinko, Terezija Ritonja; Sv. Peter pri Radgoni: Ivana Lenartič; Sv. Rupert v Slov. G.: Franc Mesarec; Polenšak; Neža Visenjak; Sv. Anton v Slov. G.: Terezija Vrčal; Sveti Jurij ob Ščavnici: Marija Juršič.

2) skupščine celjske:

Celje: Franca Sevšek, Alojzija (Marija) Maček, Andrej (Jožef) Smodej, Jera (Liza) Kumer, Marija (Liza) Končnik; Št. Jurij ob j. žel.: Marija (Antonija) Leskošek, Franc (Ludovik) Veber, Ana (Veronika) Urlep, Amalija (Angela) Štante, Franc (Ludovik) Čater, Ana (Marija) Zdolšek, Jakob (Anton Pad.) Rom, padel na ital. fronti, Miha (Ferdinand) Osel, Blaž (Jožef) Fidler; Teharje: Neža (Liza) Šmerc, Jozefa (Klara) Verbovšek; Laško: Marija (Ana) Štor (Tremanje), Ferdinand (Peter) Rozman; Trbovlje: Anton (Frančišek) Dolanc, Štefan (Franc) Senčar † na laški fronti; Št. Vid pri Planini: Lucija (Marija) Jazbinšek, Janez (Pacifik) Bobek, Miha (Jožef) Perčič, Polona Kováč (Planina); Loka pri Zid. mostu: Meljihijor (Jožef) Prebevšek, Uršula (Magdalena) Srebočak, Apolonija (Klara) Kosem; Dramlje: Marija (Angela) Jošt; Šmarje pri Jelšah: Franca (Marija) Belej, Anton (Jožef) Anderluh, Marija (Roza) Bač, Franca (Marija) Vrešak; Olimje: Helena (Koleta) Škorc, Franca (Ana) Dušek; Gotovlje: Marija (Neža) Toman; Ponikva: Franc (Jožef) Esih; Mislinje: Marija Hovnik; Dolič: Marija (Angela) Grobelnik; Prihova: Neža (Ana) Stramšak; Kalobje: Marija (Jozefa) Planko, Terezija (Veronika) Plahuta; Čadram: Marjeta (Marta) Oblonšek, Ana Šmugavc, Ivana (Liza) Pintar; Zibika: Florijan (Ludovik) Kolar; Nova cerkev: Marija (Jozefa) Šibanc, Šimon (Janez) Kos, Jožef (Frančišek) Vrisk, † na ital. fronti, Liza (Marija) Senotočnik; Št. Janž na Peči: Anton (Ludovik) Mihelak; Stoperce: Urša (Liza) Mohorko; Zreče: Marija Rušnik; Vitanje: Franc (Jožef) Plankl, padel v vojski; Vojnik: Franca (Klara) Špeglič; Dobje: Tomaž (Frančišek) Pinter.

3) skupščine mariborske:

Maribor: č. s. Mr. Otilija, roj. Alojzija Bobnar, šolska sestra iz III. r. sv. Franč. Asiškega, † 7. oktobra v Kamnici pri Mariboru; Sveti Jakob v Slov. G.: Marija Šauperl; Studenice: Rozalija Bohak, Marija Jug; Sv. Ilj v Slov. G.: Marija Žvarc, Ana Jaunek, Julijana Zorko, Jozefa Roj, Roza Lorbek, Anton Hauc, Rozalija Miklavžič, Jozefa Poš, Andrej Drozg, Alojzija Glunec; Sv. Peter na Medvedovem selu: Elizabeta Kostanjšek.

4) skupščine brežiške:

Zdole: Rok Šoba, oče pč. g. župnika Alojzija Šoba; Brežice: Marija Vučanjk (Meznarič); Cerklje: Marija Rožman, Frančišek Lopatič; Artiče: Rozalija Bogovič; Dobova: Marija Ban.

5) skupščine goriške:

č. s. Kristina Pavlin, doma z Ravnice, vsmiljena sestra, stara 28 let, zgled pobožnosti celemu okraju, prvo leto po sv. obljubi je zapustila solzno dolino in šla h Gospodu; Franc Erjavec iz črniške skupščine.

6) skupščine ljubljanske:

Marjeta Ženko, Marija Sebevnik, Marijana Tavželj, Marjeta Göstel, Antonija Bohinc, Uršula Stumberšek, Marjeta Stresen, Elizabeta Eržen.

7) skupščine novomeške:

Novo mesto: Marjeta Blažič, Barbara Novak; Stopiče: Lucija Francelj; Mirna peč: Barbara Krevs; Prečina: Uršula Rifelj; Šmihel: Helena Samec.

8) skupščine kamniške:

Mengeš: Alojzija (Klara) Skok; Homec: Marjeta (Marija Škap.) Škofic.

II. pokojni udje armade sv. Križa:

Anton Primc iz Ljubljane, Jožef Murat iz Ljutomera, Ivana Oblak iz Ortneka. Priporočajo se udom armade sv. Križa v molitev!

Dalje se priporočajo v molitev: H. Z., da bi zadobil ljubo zdravje. Neki duhovnik, ki ima zelo slabe oči, da bi zadobil po priprošnji preblazene Device Marije zdravje oči. Neki vojak, ki je zbolel za nevarno pljučno bo-

leznijo, da bi srečno ozdravel. Neki vojak, da bi se zdrav in srečen vernil. M. B., tretjerednik, strežnik bolnikov, da bi po prošnji Marije brezmadežne Device, sv. o. Frančiška, sv. Antona Pad. redno in pobožno mogel spolnjevatii vodilo III. reda ter da bi se sè svojim sinom srečno vernil iz vojske k svojim domačim, za božji blagoslov, za milost stanovitnosti v dobrem, za milost poterpljivosti in za mirno in pobožno življenje v svoji družini. Neka oseba priporoča sebe za časno in večno srečo, za zdravje pri živini, priporoča že sedem let bolno mater, dalje svojo sestro in njeno družino, zlasti moža, ki je na vojski, drugo sestro za mir serca in srečo pri vzgoji otrok, bolešno sestro in ono, ki je v Ameriki, njene otroke in pokojnega moža ter še dva brata, ki sta v Ameriki, in tretjega brata, ki je v vojski. Neka oseba, da bi napravila dobro dolgo spoved.

Zahvala za vslišano molitev.

A. Š. se zahvaljuje sv. Antonu Pad. za pomoč v zelo važni zadevi. Neka tretjerednica iz Starega terga se prav iskreno zahvaljuje presv. Sercu Jezusovemu, sv. Frančišku in sv. Antonu, da je zadobila ljubo zdravje. Neki vojak naznanja obljubljeni zahvalo v čast presv. Sercu Jezusovemu, bl. Devici Mariji, sv. Frančišku in sv. Antonu Pad., ker je bila vslišana njegova molitev.

Darovi.

Armada sv. Križa. — Miloščina udov (armade Sv. Križa) za Sv. Deželo v septembru: Alojzija Čuješ, Ljutomer: 24 kron; Uršula Bizjan, Moravče: 3 krone; Karolina Knoblehar, Novo mesto: 3 krone 10 vin.; Marija Slana, Ptuj: 57 kron 10 vin.; Marija Kvar, Maribor: 50 kron; † Anton Primc, Ljubljana: 10 kron.

Za kitajski misijon je došlo k nam v Kamnik nadalje: Terezija Verstovšek, tretjerednica iz Pišec pri Brežicah: 10 kron; Matija Kovač v Črensovcih, Ogersko: 20 kron za kit. dečka, ki naj se kersti na ime Janez; 20 kron za kit. deklico, katera naj se kersti na ime Ana, in 10 kron za vzgojo, skupaj: 50 kron.

Za afrikanski misijon (Družbe sv. Petra Klaverja) (šopek presv. Sercu Jezusovemu): za katehista: Ana Kambič iz Semiča: 100 kron, neimenovana iz Semiča: 96 kron, Uršula Kapš, Semič: 2 kroni, Ivanka Koren, Semič: 2 kroni, skupaj 200 kron. Col pri Vipavi: Marija Bajc, Ana Puc, Josipina Kobal: skupaj 5 kron.

